

TØNSBERG
KOMMUNE

Senere innfasing av iPad på barnetrinnet

*Sigrun O. Sørungård
Rådgiver, oppvekststab
Tønsberg kommune*

*Hovedutvalgsmøte
Larvik 30.04.2025*

Bakgrunn

Høsten 2024 ble kommunedirektøren bedt om å legge frem en sak om senere innfasing av nettbrett (iPad).

I saken skulle det også utredes:

- innfasing av PC'er på et tidligere tidspunkt enn 7. trinn, som en erstatning for nettbrett
- muligheten av utfasing av nettbrett i hele barneskolen og innfasing av bærbar pc fra 6. trinn.

Viktig var at lærerens pedagogiske frihet til valg av læremiddel i klasserommet fortsatt skulle være førende.

Sunn kommuneøkonomi var og er også en viktig faktor.

I saken ble kommunedirektørens innstilling:

- 1. Tønsberg kommune endrer digital strategi og innfaser digital enhet i form av personlig nettbrett (iPad) fra 3. trinn og bærbar PC fra 7. trinn, fra og med skoleåret 2025-2026.**

Innstillingen ble vedtatt, med noen tillegg:

2. Kommunedirektøren justerer økonomiplan 2025-2028 etter ny innfasingsmodell.
3. Kommunedirektøren bes i utarbeidelsen av den digitale strategien for Tønsbergskolen å gå i dialog med blant annet partene i skolesektoren og de ansatte på skolene for å vurdere tiltak i strategien som for eksempel:
 - Tiltak i tråd med Skjermbrukutvalgets rapport og anbefalinger.
 - Å vurdere mindre bruk av skjerm ved måltider i skolen.
 - Hvordan vi kan få til et bedre samarbeid og økt bevissthet hos foreldrene om bruken av digitale enheter og hvordan foreldrene kan delta i barnets læring.
 - Styrke innsatsen for å sikre personvernet på de digitale plattformene elevene bruker.
 - Hvordan få til en god balanse mellom analoge og digitale læremidler i skolen

Vurderinger – pedagogiske og økonomiske

Utarbeidelse av saken ble gjort med grunnlag i tilbakemeldinger fra rektorene på skolene, flere ulike rapporter og nasjonale retningslinjer.

Faktagrunnlaget i saken:

Noen av de pedagogiske vurderinger

Digital grunnmur og tilgang til digitale løsninger

- å ha tilgang til på teknologi på skolen kan være med å utjevne sosiale forskjeller.
- ikke alle elever har tilgang til teknologi hjemme, og skolen er deres mulighet til å utvikle digitale ferdigheter.

Alle voksne, og særlig foreldre, må engasjere seg mer i det digitale i livet til barn og unge. De må etterspørre og ta imot kunnskap slik at de kan regulere barnas skjermbruk, veilede ungdommene, og være gode rollemodeller.

(Skjermbrukutvalget)

Regjeringens digitaliseringsstrategi har som uttalt mål om at Norge skal være det mest digitaliserte landet i verden innen 2030. For at slike ambisiøse mål skal være realistiske, må befolkningen ha tillit til at den ønskede utviklingen er trygg, særlig for barn og unge.

Noen av de pedagogiske vurderinger

Læreplanverkets fem grunnleggende ferdigheter: lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og **digitale ferdigheter** hører hjemme i alle fag, selv om fagene spiller ulike roller i utvikling av de forskjellige ferdighetene.

Enkelte fag vil ha større ansvar enn andre. Dette ser man også komme frem i kompetansemålene for de ulike fagene. For å utvikle digitale ferdigheter er tilgangen på digital teknologi, som digitale enheter, læringsressurser og læremiddel være nødvendig.

Kompetansemål for etter 2. trinn som krever en form for digitale teknologi:

Engelsk

- bruke digitale ressurser for å oppleve språket via autentiske språkmodeller og samtalepartnere

Kunst og håndverk

- skape fortellinger ved hjelp av digitale verktøy etter inspirasjon fra lokale og nasjonale kunstverk

Musikk

- leke med musikkens grunnelementer gjennom lyd og stemme, lage mønstre og sette sammen mønstrene til enkle improvisasjoner og komposisjoner, også med digitale verktøy

Norsk

- lese med sammenheng og forståelse på papir og digitalt og bruke enkle strategier for leseforståelse
- skrive tekster for hånd og med tastatur

Samfunnsfag

- samtale om muligheter og utfordringer ved digital samhandling

Noen av de pedagogiske vurderinger

Lesing

- De siste årene har det vært en markant økning i digitale læremiddel i grunnskolen. I 2017 utgjorde digitale læremiddel 12% av omsetningen, mens i 2021 hadde det økt til 41%. Men omsetningen av trykte læremiddel har også økt, og i dag er det vanlig å bruke en kombinasjon av trykte og digital læremiddel.
- Spørsmålet om hva som er best for elevenes læring kommer spesielt frem når det kommer til *lesing*.
- Utviklingstrender viser hvordan leseferdighetene til norske elever har utviklet seg over tid, og nå er de på et kritisk lavt nivå.

Studier viser at elever i grunnopplæringen og studenter i høyere utdanning har dårligere leseforståelse etter å ha lest en tekst på skjerm sammenlignet med papir. Skjermer er særlig dårlig egnet til å lese lengre, sammenhengende informasjonstekster. Lavere leseforståelse på skjerm når man skal lese lengre tekster kan henge sammen med at det er mer kognitivt krevende å lese på skjerm enn å lese på papir.... Lesing av lengre tekster er særlig viktig for å utvikle gode leseferdigheter, men også for å utvikle kognitive ferdigheter som kritisk tenkning.... Det er ikke empirisk belegg for å konkludere med at å lese narrative (fortellende) tekster på skjerm går utover leseforståelsen.

(Skjermbrukutvalgets temanotat fra 2023)

Noen av de pedagogiske vurderinger

Elevens oppfatninger

- Skjermbrukutvalget viser til innspill fra barn og unge om skjerm i undervisningen.
- Det er også konflikter og mobbing som en følge av digitale enheter. Undersøkelser kan tyde på at det er når barn er i barneskolealder at de største konfliktene og dilemmaene oppstår.
- De fleste elevene som Skjermbrukutvalget har snakket med, forteller at de opplever å ikke ha lært mye om digitale ferdigheter utover kildekritikk på skolen. De trekker også frem at lærerens kompetanse er for dårlig, og at digitale enheter brukes som er verktøy til skriving, informasjonssøking og oppgaver.

Helt til slutt

Utarbeidelse av en digital struktur for skolene – som har blitt et rammeverk, som skal sees i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel, kommunens leseplan, matematikkplan og lekende lett skolestart.

